

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite peruskoulujen varhaisen aloitusajan siirtämisestä

Kaupunginvaltuusto 03.03.2025 § 25

Antti Olkinuora ym. tekivät seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite peruskoulujen varhaisen aloitusajan siirtämisestä.

Useiden eri tutkimusten mukaan myöhäisempi koulupäivän aloitus on yhteydessä parempiin oppimistuloksiin. Riittävä uni ja myöhempi koulupäivän aloitus parantavat lasten keskittymiskykyä, oppimistuloksia ja vähentävät stressiä. Paremmin levänneet oppilaat ovat keskittyneempiä, motivoituneempia ja kykenevämpiä oppimaan. Koulupäivän myöhäisempi aloitusaika voi auttaa oppilaita saamaan tarvittavan määrän unta, joka on välttämätöntä heidän kehitykselleen. Liian aikainen koulupäivän aloitus voi vaikuttaa haitallisesti nuorten unensaantiin, kasvavaan stressiin ja mielenterveyteen. Varhaiset kouluaamut ovat ongelmallisimpia erityisesti pitkien kuljetusmatkojen murrosikäisille oppilaille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) Tulevaisuuden peruskoulu -julkaisussa huomautetaan, että "koulupäivän aikataulutuksen tulee lähteä oppimiseen liittyvistä tarpeista, ei koulun ulkopuolisista vaatimuksista; koulupäivän ei tulisi alkaa liian aikaisin aamulla". OKM:n työryhmän selvityksessä todetaan, että opettajien kannalta oppituntien alkaminen kello 9 antaa mahdollisuuden opetuksen valmisteluun kello 8 ja 9 välillä. Aamutuntia voi käyttää myös oppilashuollon ja muun yhteistyön toteuttamiseen. Lisäksi selvitys toteaa, että "oppituntien aloitusajan myöhentäminen osoittaisi koulun sopeutumista yhteiskunnan muutokseen ja tietoon lapsen biologisen rytmin ja oppimisen välisistä yhteyksistä."

Monissa maissa ja kaupungeissa on jo siirrytty koulupäivän myöhäisempään aloitukseen ja saatu hyviä kokemuksia. Myös Salo voisi parantaa oppilaiden koulumenestystä muuttamalla peruskoulujen aloitusaikaa ja näin tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, oppimista ja jaksamista.

Esitämme, että Salon kaupungin peruskouluissa koulupäivän aikaisinta aloitusta siirretään **08.30 - 09.00 väliseksi ajaksi**. Tämä muutos voidaan toteuttaa vaiheittain yhteistyössä koulujen, kuljetusjärjestelijän, opettajien ja huoltajien kanssa, jotta tarvittavat käytännön toimenpiteet voidaan huomioida ja muutos saadaan toteutettua sujuvasti.

PS-valtuustoryhmä

Antti Olkinuora
Osmo Friberg
Heimo Koskinen
Petteri Rissanen
Mika Sarhola
Mikko Lundén
Heikki Tamminen
Petri Salko
Sanna Leivonen
Pia Ylä-Kotola”

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Opetuslautakunta 30.09.2025 § 28
1518/00.02.50/2025

Valmistelija

Liikennepalvelupäällikkö Tanja Ahola, tanja.ahola@salo.fi, 044 7787714,
Nuorisopalvelupäällikkö Taina Laaksonen, taina.k.laaksonen@salo.fi, 044
778 4800,
Opetusjohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salo.fi, 044 778 4688.

**Liikennepalvelut toteavat perussuomalaisten valtuustoaloitteeseen
peruskoulujen varhaisten aloitusaikojen siirtämisestä seuraavaa:**

Oppilaskuljetusten osalta aloitteen esitys koulupäivien aloituksen siirtämisestä toisi merkittäviä lisäkustannuksia. Oppilaskuljetusten kustannustehokkuuden näkökulmasta on kriittisen tärkeää, että koulupäivien aloitus- ja lopetusaikoja porrastetaan mahdollisimman paljon. Tällöin pienemmällä automäärällä voidaan kuljettaa suurempi määrä oppilaita ja kaupungin henkilökuljetukset ovat strategian mukaisesti tehokkaita. Samalla kaupunki säästää huomattavasti kuljetuskustannuksissa, kun kuljetusten hoitamiseen tarvitaan vähemmän kuljetuskalustoa. Jos koulujen aloitusaikaa myöhästettäisiin aloitteessa ehdotetusti, jäisi aamusta yksi aloitusaika pois ja lopuissa kuljetuksissa oppilaita olisi samaan aikaan kuljetettavana niin paljon, ettei nykyinen oppilaskuljetuksiin varattu kalusto riitä. Lisäksi jotta tuntimäärät täyttyisivät, tarkoittaisi aamupäivän myöhäistäminen iltapäivästä koulupäivien pitenemistä, jolloin myöskin sieltä jäisivät aikaisemmat kotiinkuljetuslähdöt käyttämättä ja myöhäisempiin tarvittaisiin lisäkalustoa. Kuljetusoppilaiden näkökulmasta kuljetuksien keskittyminen samoihin aikoihin puolestaan pidentäisi matka-aikoja ja lisäisi siten koulupäivien rasittavuutta.

Tilinpäätöskaudella 2024 yhden ns. koulutaksilla kuljetetun oppilaan vuotuinen kustannus oli kaupungille noin 5440 euroa ja Paikussa kulkeneen oppilaan n. 1540 euroa. Liikennepalvelut ja koulut ovatkin tehneet merkittävää yhteistyötä joukkoliikenteen käytön mahdollistamiseksi koulukuljetuksissa siten, että koulujen aloitusaikoja on porrastettu Paikku-reittien varsilla, jotta samalla linjalla voidaan palvella useita kouluja. Mikäli koulujen aloitusaikoja yhtenäistettäisiin, jouduttaisiin oppilaita siirtämään Paikusta ns. koulutakseihin, mikä lisäisi entisestään tarvetta lisäkalustolle. Paikun lisäksi Salon oppilaskuljetuksia hoidetaan tällä hetkellä 37 eri kokoisella tilausautolla ja näiden kuljetusten vuotuinen kustannus on n. 3 miljoonaa euroa. Porrastuksen poistumisen myötä liikennepalvelut arvioivat, että tilauskuljetuksiin kalustoa tarvittaisiin lisää vähintään 25 - 30 %, jolloin kustannuslisäys olisi 750 000 - 1 miljoonaa euroa vuodessa. Porrastuksen poistuminen keskittäisi oppilaat myös Paikussa entistä harvempiin lähtöihin, jolloin myös joukkoliikenteen ruuhkavuoroihin jouduttaisiin todennäköisesti hankkimaan myös lisäautoja.

Koulujen aloitusajan myöhäistäminen vaikuttaisi myös merkittävästi oppilaskuljetusten toteuttamismalliin, jonka pohjalta nykyiset oppilaskuljetussopimukset on kilpailutettu. Muutosta ei voida toimeenpanna nykyisellä sopimuskaudella aiheuttamatta suurta riskiä sopimusten purkaantumiseen ennen aikaisesti.

Keväällä 2023 Salon nuorisovaltuusto käsitteli varhaisten kouluaamujen vaikutuksia nuorten jaksamiseen useassa kokouksessa. Ohessa on kooste nuorisovaltuuston käsittelystä ja kannanotosta sekä teetetyn kyselyn tuloksista.

2.3.2023 §30

Kello 8.00 alkavat kouluaamut. Salolaisissa kouluissa on hyvin yleistä, että koulupäivät alkavat kello 8.00. Uni on tärkeä osa nuorten hyvinvointia ja kehitystä. Koska koulupäivät alkavat usein kello 8.00, liian monin nuori ei ehdi saada riittävää määrää unta, mikä heijastuu kouluissa levottomuutena. Päättös: Teetetään kysely, jolla pyritään kartoittamaan muiden nuorten näkemystä kello 8.00 alkavista kouluaamuista. Kysely jaetaan nuorille koulujen avulla.

5.4.2023 §37

Kouluaamukyselyiden tulokset. Lukioille, yläkouluille ja ala-asteille jaettiin 22.3.2023 kysely, jonka aiheena oli kello 8.00 alkavat kouluaamut. Kyselyillä pyrittiin kartoittamaan nuorten näkemystä kouluaamujen mahdolliselle myöhästyttämiselle. Kyselyt keräsivät kiitettävän määrän vastauksia. Päättös: Käytiin kyselyt läpi. Kyselyistä selvisi, että selkeä enemmistö kyselyihin vastanneista kannatti kello 9.00 alkavia kouluaamuja. Peräti 90 % yläkoululaisista piti tasan 8.00 alkavia kouluaamuja raskaina.

4.5.2023 § 47

Kouluaamukyselyiden jatkokäsittely

Huhtikuun kokouksessa käsiteltiin kouluaamukyselyiden vastauksia. Suurien vastausmäärien takia päätettiin jatkaa asian läpikäyntiä toukokuun kokouksessa ja mahdollisista jatkotoimista päätettäisiin myös tuolloin. Kyselyn vastauksista. Nuorisovaltuuston varapuheenjohtaja keskusteli kyselyn tuloksista ja mahdollisista jatkotoimista puhelimitse vs. perusopetusjohtajan kanssa ennakkoon ennen kokousta. Päättös: Käytiin kouluaamukyselykeskustelu loppuun. Keskustelussa nousi esille merkittäviä syitä, jotka estävät tällä hetkellä kouluaamujen myöhästyttämisen. Yhdeksi syyksi nousi kuljetuskaluston riittämättömyys myöhäisemmille aamuille. Kouluaamujen myöhästyttämistä ei haudata täysin, ja uudelleen läpikäynti on mahdollista sopivan tilaisuuden tultessa. Kasataan kyselyn tuloksista tarkempi kooste, joka jaetaan medioissa.

Opetuspalvelut toteavat perussuomalaisten valtuustoaloitteeseen peruskoulujen varhaisten aloitusaikojen siirtämisestä seuraavaa:

Opetuksen järjestämisen näkökulmasta koulupäivän aloitusajan myöhentämisellä olisi huomattavia vaikutuksia koulujen toimintaan, tilankäyttöön ja oppilaiden arkeen.

Yläkoulujen rehtoreilta kerättyjen arvioiden mukaan myöhempi aloitus väistämättä pidentäisi koulupäiviä myöhäiseen iltapäivään asti. Tämä tarkoittaisi, että koulu päättyisi kaikilta pääsääntöisesti klo 15 ja osalla oppilaista klo 16–17. Jo nykytilanteessa monilla oppilailla ilmenee iltapäiväsymystä ja koulupäivien pidentyminen heikentäisi palautumismahdollisuuksia sekä vaikeuttaisi osallistumista iltapäivän harrastuksiin. Erityisesti tämä koskisi yläkoululaisia, joilla harrastukset ja valinnaisaineet sijoittuvat usein iltapäivään.

Myöhempi aloitus heikentäisi myös mahdollisuuksia järjestää suosittuja valinnaisaineita. Tilat, kuten kotitalousluokat ja käsityöluokat, ovat rajallisia ja niiden tehokas käyttö perustuu nykyisiin aikatauluraameihin. Jos ryhmien aikataulut siirtyisivät iltapäivään ja aikaikkuna lyhenisi, jouduttaisiin nykyisestä usean samanaikaisen valinnaisryhmän järjestämisestä luopumaan. Tämä tarkoittaisi valinnaisaineiden tarjonnan supistumista ja valintamahdollisuuksien kaventumista oppilaille.

Myöhempi koulupäivän aloitus vaikuttaisi myös kouluruokailuun ja siivouspalveluihin. Ruokailujen siirtyminen myöhemmäksi asettaisi haasteita oppilaiden jaksamiselle ja edellyttäisi muutoksia ruokahuollon

aikatauluihin. Siivous tulisi vastaavasti toteuttaa myöhemmin, mikä vaikuttaisi koulujen iltakäyttöön, kuten yhdistysten ja seurojen toimintaan.

Nuorisovaltuusto on ansiokkaasti käsitellyt kouluaamuja keväällä 2023 toteutetun kyselyn pohjalta. On tärkeää todeta, että suuri osa yläkoululaisista kokee klo 8.00 aloitukset raskaiksi. Nuorten ääni ja kokemus tulee ottaa vakavasti huomioon. Samalla on todettava, että koulupäivän siirtäminen myöhemmäksi toisi mukanaan useita sellaisia muutoksia, joiden vaikutuksia nuoret eivät välttämättä ole voineet arvioida täysimääräisesti – kuten koulupäivän merkittävä venyminen, harrastusten myöhentyminen ja valinnaisaineiden rajoittuminen.

Koulujen arjen ja resurssien näkökulmasta myöhäisempi aloitus ei ole tässä vaiheessa toteuttamiskelpoinen, koska se heikentäisi oppilaiden opetusjärjestelyjen sujuvuutta, kaventaisi valinnaisuutta ja kuormittaisi koulupäivää kokonaisuutena. Opetuspalveluiden näkemyksen mukaan koulupäivän aloitusaikaan ei ole perusteltua tehdä yleistä muutosta.

Salon kaupungin peruskoulujen koulupäivien aloitusaikaa ei toistaiseksi muuteta. Vaikka nuorten kokemukset varhaisista aamuista ovat ymmärrettäviä ja tärkeitä, koulupäivän myöhentäminen aiheuttaisi merkittäviä haasteita opetuksen järjestämisessä, valinnaisaineiden toteuttamisessa, ruokailussa, siivoussaikatauluissa sekä erityisesti koulukuljetuksissa, joiden kustannukset nousisivat merkittävästi.

Aloitteessa esitetty tavoite oppilaiden hyvinvoinnin tukemisesta on tärkeä ja siihen pyritään jatkossakin muilla keinoin osana koulun arkea, opiskeluhoitoa ja kodin ja koulun välistä yhteistyötä oppilaiden arkirytmien tukemisessa.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	Opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee valmistelun mukaisen vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Kaupunginhallitus